

Spoštovani gospod minister dr. Aleksander Jevšek,
Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj

Spoštovana gospa ministrica mag. Andreja Kokalj,
Ministrstvo za pravosodje

Spoštovana gospa predsednica Okrožnega sodišča v Mariboru dr. Jasna Murgel,

Okrajno sodišče v Lenartu

Lansko leto smo beležili 175.- letnico od ustanovitve Okrajnega sodišča v Lenartu.

Iz zgodovinskih virov izhaja, da se na območju Slovenskih goric že leta 1332 omenja trški sodnik pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

V času večje sodne reforme v času avstro-ogrskega sistema, ko so začeli urejati sodstvo tudi na podeželju, je bilo trško sodišče 17. 3. 1849 ukinjeno in že 1. 3. 1850 je bilo ustanovljeno Okrajno sodišče v Lenartu, kjer so bila sistemizirana delovna mesta – okrajnega sodnika, dveh sodniških pripravnikov, zemljiško knjižnega referenta, dveh pisarniških uradnikov, dveh pisarniških pomočnikov in sodnega sluge.

Okrajno sodišče v Lenartu je pristojno za območje sodnega okraja Lenart, ki vključuje naslednje občine: Lenart, Sveta Ana v Slovenskih goricah, Sveti Jurij v Slovenskih goricah, Cerkvenjak, Benedikt in Sveta Trojica v Slovenskih goricah.

Na Okrajnem sodišču v Lenartu se sedaj rešujejo pravnomočne zadeve, ki spadajo v stvarno pristojnost okrajnih sodišč, izvršilne zadeve, nepravdne zadeve (delitve solastnega oz. skupnega premoženja, osebna stanja – npr. skrbništvo,..), zapuščinske zadeve, zadeve po Zakonu o duševnem zdravju, zemljiško knjižne zadeve.

V Uradnem listu Republike Slovenije je bil dne 4. 12. 2025 objavljen Zakon o sodiščih (ZS-1), ki velja od 19. 12. 2025 in se prične uporabljati s 1. 1. 2027.

Gre za obsežno novelo s katero se korenito spreminja ustroj sodnega sistema.

Zakon tako ukinja vsa Okrajna sodišča v Republiki Sloveniji in določa, da so nekdanja Okrajna sodišča le še zunanji oddelki Okrožnih sodišč (prehodne in končne določbe – 138. člen ZS-1).

Zakon prav tako ukinja nekdanje okrajne sodnike, tako da bodo vsi sodniki okrožni sodniki (v sodni reformi se je to imenovalo „enoviti sodnik“).

Predsednik okrožnega sodišča tudi določi, kateri sodnik bo delal na katerem pravnem področju in o katerih vrstah zadev bo sodil.

Zakon prav tako določa, da delo na zunanjih oddelkih organizira predsednik sodišča, glede na potrebe – torej da predsednik sodišča zunanji oddelek ukine, ga ustanovi in da (le) sam odloči, katera področja se bodo na zunanjem oddelku izvajala.

V 1. odstavku 28. člena ZS-1 je tako določeno:

„Zaradi zagotavljanja pravice do sodnega varstva, zagotavljanja dostopa do sodišča in učinkovitega obvladovanja pripada zadev lahko predsednik okrožnega sodišča poda predlog za ustanovitev ali ukinitve zunanjega oddelka in pri tem upošteva zlasti geografske, demografske in infrastrukturne značilnosti območja.

O predlogu odloči predsednik vrhovnega sodišča po predhodnem mnenju predsednika neposredno višjega sodišča in ministra.

Če je z letnim razporedom za vodenje organizacijske enote določen sodnik, njemu in njegovemu namestniku pripada položajni dodatek v skladu z zakonom, ki ureja skupne temelje sistema plač v javnem sektorju.

Vrsto zadev, ki se lahko rešujejo na zunanjih oddelkih, določi predsednik okrožnega sodišča do 15. decembra za naslednje koledarsko leto in objavi na sodni deski.“

Za Okrajno sodišče v Lenartu, ki bo od 1. 1. 2027 Zunanji oddelek Okrožnega sodišča v Mariboru, je prišla informacija, **da se na tem sodišču ukinja sojenje v pravnih zadevah** (se pravi, da se bodo kompletno vse pravne zadeve obravnavale na Okrožnem sodišču v Mariboru ali Zunanjem oddelku v Slovenski Bistrici, odvisno od razporeda predsednika Okrožnega sodišča in tega, kam bodo zadeve razporejene), **prav tako se bo ukinilo sojenje v zapuščinskih zadevah in vseh ostalih nepravdnih zadevah (osebna stanja, delitev skupnega premoženja...) ter v zadevah po Zakonu o duševnem zdravju.**

Na sodišču v Lenartu naj bi se vodile le še izvršilni postopki in zemljiška knjiga, ki pa se že v večji meri vodijo elektronsko.

Navedena odločitev, da se pravne, nepravne in zapuščinske zadeve prenesejo v Maribor, nikakor ne pomeni zagotavljanja pravice do sodnega varstva ter zagotavljanja dostopa do sodišča za prebivalce Slovenskih goric, kot to predvideva 1. odstavek 28. člena ZS-1.

To v praksi pomeni, da se sojenje na sedanjem Okrajnem sodišču v Lenartu, de facto ukinja, saj se v izvršilnih postopkih naroki praktično ne izvajajo, dražbe pa potekajo elektronsko, prav tako se večina opravil izvaja le še elektronsko.

To tudi de facto pomeni, da se za občane območja pristojnosti Okrajnega sodišča Lenart (Občin Benedikt, Cerkljenjak, Lenart, Sveta Ana v Slovenskih goricah, Sveta Trojica v Slovenskih goricah in Sveti Jurij v Slovenskih goricah), **ukinja dostop do sodišča na lokalni ravni, saj bodo občani teh občin prisiljeni za vsako sodno zadevo, potovati v Maribor (za vsako pravdo, pa četudi bo šlo za zemljiški spor, za vsak zapuščinski postopek, za vsako urejanje osebnega stanja - skrbništvo...).**

Nedvomno s selitvijo zadev in zaposlenih na sodišče v Maribor ni spoštovano zakonsko določilo o zagotovitvi pravice *do sodnega varstva, niti do zagotavljanja dostopa do sodišča.*

Odločitev glede delitve zadev med sodišča in sodnike sedaj sprejema predsednik Okrožnega sodišča – in svojo odločitev lahko spremeni, saj gre za njegovo odločitev o delu in razporedu in za

nobeno zakonsko zahtevo.

Država ni podjetje, ampak pomeni izvrševanje oblasti in hkrati pomeni tudi servis za državljanke in državljane.

Temeljno načelo sodnih postopkov je, da se vodijo neposredno – se pravi, da imajo stranke pravico osebno izpovedati in se o svoji zadevi izjasniti. Da lahko to pravico izvršujejo, pa mora država zagotoviti možnost dostopa – z de facto ukinitvijo sojenja v Lenartu, kjer se ta pravica izvršuje, v večje središče - Maribor, pa se ta pravica krni in se državljanke in državljane iz podeželja in manjših krajev, postavlja v podrejeni položaj – še ena centralizacija.

Nesprejemljivo je, da se na primer v mesto Lenart priseljuje veliko ljudi, gradijo se bloki in stanovanjske hiše (enako v drugih občinah), priseljujejo se mlade družine, širijo se nakupovalna središča in industrija, hkrati pa se država v eni izmed ključnih funkcij iz tega območja umika.

Žal je de facto prenehanje le uvod v formalno pravno prenehanje, saj bo čez nekaj čas prišla le še ugotovitev, da takšno sodišče nima smisla. A vse to le zato, ker se sodišču že sedaj ukinja sojenje v praktično vseh zadevah, kar je osnovna funkcija sodišča!

In prav gotovo ni smotno, da se stotine ljudi z območja Slovenskih goric vozi v Maribor, namesto enega sodnika v Lenart.

Pri tem pa je potrebno upoštevati, da se sodnih postopkov (zlasti v zapuščinskih zadevah) na Okrajnem sodišču v Lenartu udeležujejo tudi starejši, težje mobilni državljani, ki npr. v Mariboru že vrsto let niso bili, prav tako pa nimajo nikogar, ki bi jih zagotovil prevoz in spremstvo.

Okrajno sodišče v Mariboru v neposredni bližini nima niti parkirišča, niti ni moč starejše ali invalidne osebe z osebnim avtomobilom pripeljati do vhoda sodišča, saj je Cafova ulica v Mariboru zaprta s potopnim valjem in je dostop v ulico dovoljen zgolj in samo osebam z dovolilnicami.

Odločitev predsednice Okrožnega sodišča v Mariboru se nanaša na državljane iz območja Slovenskih goric, ki imajo pravico vedeti, kakšne konkretno bodo spremembe, ki bodo vplivale na njihov pravni in dejanski položaj in njihova življenja, prav tako imajo tudi pravico, da takšno odločitev preverijo ter tudi, da o tem izrazijo mnenje.

Dolžnost sodne oblasti pa je tudi zagotoviti, da ostaja sodstvo dostopno tudi na podeželju in manjših krajih, saj se le tako lahko zagotovi ne le na papirju, temveč tudi dejansko pravica do sodnega varstva in dostopa do sodišča.

Iz same obrazložitve predloga zakona že v uvodu jasno izhaja, da je že leta 2011 Evropska mreža sodnih svetov (ENCJ) sprejela Vilensko deklaracijo, ki jo sestavljajo priporočila, kako se odzvati na aktualne izzive in priložnosti z ozirom na ekonomske spremembe. Priporočila se nanašajo na razvoj dolgoročne politike v pravosodju, izboljšanje učinkovitosti, spodbujanje k alternativnim oblikam reševanja sporov in razvijanje močnejše povezave s civilno družbo zaradi pridobitve zaupanja javnosti in podpore za potrebne reforme.

Med priporočili se izpostavlja predvsem ponovni razmislek o mreži sodišč v povezavi z izboljšanjem učinkovitosti sodstva. Evropska mreža sodnih svetov je v letu 2012 objavila Poročilo o reformi sodstva v Evropski uniji in ob tem sprejela tudi določena priporočila. Eno od teh se nanaša tudi na reformo mreže sodišč in vsebuje napotek, da je treba ob pristopu k reformi upoštevati vnaprej

postavljena načela, da se zavaruje dostop do pravice do sodnega varstva. Ob tem je treba še posebej upoštevati lokalen dostop do sodišča in kazalnike, kot so porazdelitev prebivalstva, geografske posebnosti, javna prometna infrastruktura in razpoložljivost informacijskih podpornih sistemov.

Tudi iz uvoda publikacije Vrhovnega sodišča RS – Otvoritev sodnega leta 2026 , je jasno poudarjeno, da je pri implementaciji nove sodniške zakonodaje potrebno zasledovati dva cilja:

- povečati učinkovitost sodnega sistema (s tem, da zaradi sprememb ne pride do zastojev v delu sodišč) in
- **obenem upoštevati in ohraniti pravico dostopa do sodnega varstva.**

Upošteva se zagotavljanje pravice do sodnega varstva ter zagotavljanje dostopa do sodišča za prebivalce Slovenskih goric, kot to predvideva 1. odstavek 28. člena ZS-1, upošteva se geografske značilnosti širšega območja Slovenskih goric, število prebivalcev, ki prebivajo in se tudi vse bolj priseljujejo na območje Slovenskih goric. Vas pozivamo, da prebivalcem območja pristojnosti sedanjega Okrajnega sodišča Lenart (Občin Benedikt, Cerkevjak, Lenart, Sveta Ana v Slovenskih goricah, Sveta Trojica v Slovenskih goricah in Sveti Jurij v Slovenskih goricah) še naprej zagotovite te pravice v sodni stavbi na naslovu Jurovska cesta 15, Lenart najmanj v dosedanem obsegu (pravdne, zapuščinske, nepravdne zadeve, izvršilne zadeve in zemljiška knjiga).

V Lenartu, dne 17. 2. 2026

Občina Benedikt

Župan

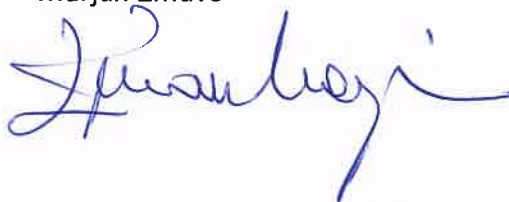
mag. Milan Repič

Občina Cerkevjak

Župan

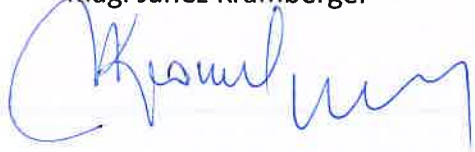
Marjan Žmavc

Občina Lenart

Župan

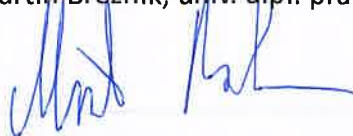
mag. Janez Kramberger

Občina Sveta Ana v Slovenskih goricah

Župan

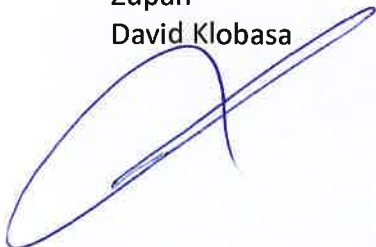
Martin Breznik, univ. dipl. prav., dipl. ekon.

Občina Sveta Trojica v Slovenskih goricah

Župan

David Klobasa

Občina Sveti Jurij v Slovenskih goricah

Župan

Peter Škrlec

